Mikuláš a čerti

V předvečer svátku svatého Mikuláše chodí v našich zemích za dětmi trojice Mikuláše, anděla a čerta. Kde se tato tradice vzala a proč se zrovna v našich zemích udržela?

České děti navštěvuje Mikuláš 5. prosince večer už od 13. století a naděluje jim ovoce, bonbóny, čokoládu nebo jiné pochutiny. Zlobivé děti se ale mohou připravit na to, že místo dobrůtek za trest dostanou uhlí nebo brambory.

Mikuláš

Mikuláše všechny děti velmi dobře znají a mají ho z této trojice nejraději, protože od něj dostávají sladkosti a drobné dárky. Mikuláš patří mezi nejpopulárnější svaté v Řecku a obecně v latinských církvích. Svatý Mikuláš byl reálná historická postava. Narodil se někdy kolem roku 270 na území dnešního Turecka a stal se biskupem. Byl velmi štědrý a rád lidem pomáhal.

Čerti

Mikuláš však nechodí rozdávat nadílku sám, doprovází ho čert a anděl. Postava čerta je v Čechách velmi silně zakořeněná, ale podle původních legend by Mikulášův společník neměl být pekelník, ale pouze muž s umazanou tváří.Měl by mít celý oděv v černé a vzbuzovat strach, protože představuje zlo a trest. Podle některých příběhů se jedná o samotného hostinského, který trestá zlobivé děti holí nebo proutkem.Čert většinou má u sebe pytel, do kterého dává zlobivé děti.Čert se v slovanských jazycích nazývá čort.

Mikulášská nadílka ve škole

Advent

Advent je začátek období čtyř neděl před vánočními svátky. Je to doba radostného čekání na příchod Vánoc. Tradičním symbolem adventu je adventní věnec, který má v různých oblastech různý vzhled, ale jeho tradiční podoba má mít tři fialové svíčky a jednu růžovou.

Svíčky by se měli zapalovat v pořadí:
Na první adventní (železnou) neděli zapalujeme první fialovou svíčku. Tato svíčka je památkou na proroky, kteří předpověděli narození Ježíše Krista.
Na druhou (bronzovou) adventní neděli zapalujeme druhou fialovou svíčku, která reprezentuje lásku a představuje Ježíškovy jesličky.
Na třetí (stříbrnou) adventní neděli zapalujeme růžovou svíčku, která vyjadřuje radost z toho, že postní období je téměř u konce a adventní období získává slavnostnější ráz.
Na čtvrtou(zlatou) adventní neděli zapalujeme poslední fialovou svíčku, která představuje mír a pokoj.

Další adventní tradice: řezání "barborek", (větviček jakýchkoli stromů a keřů), které mohou do Vánoc rozkvést. Když rozkvetla o Vánocích, přinášela štěstí do domu. Pokud si svobodná dívka dala do vázy třešňové větvičky a ty jí vyrašily, do roka se vdala.

V dnešní době si zejména děti od začátku prosince otevírají adventní kalendář.

Symboly Vánoc

Stromeček

Přesný důvod použití jehličnatého stromu jako vánočního symbolu není přesně znám. Snad je to proto, že strom spojuje všechny tři části světa. Svými kořeny zasahuje do země (Peklo), kmen symbolizuje materiální svět (Očistec) a větvě sahají do nebe (Nebesa). Jehličnany jsou věčně zelené, tedy symbol věčného života. Do Čech se tradice zdobení vánočního stromu dostala v 19.století z Německa. Zdobení stromečku záviselo na krajových zvyklostech a na sociálním postavení dané rodiny.

Plamínky svíček

Které v tuto dobu rozsvěcujeme, jsou symbolem vracejícího se Slunce světla, života a naděje. Svíčky se zapalují také na adventním věnci. Adventní čas začíná čtvrtou nedělí před Vánocemi. Dnes se na věnec místo 24 svíček pro každý adventní den připevňují jen 4 veliké svíce pro každý adventní týden. Každou neděli se zapaluje o jednu svíci více - Slunce je stále blíže a jeho síla roste.

Věnec

Sám o sobě je symbolem kola roku a cyklu života - starý rok končí a nový začíná. Kruh také nemá začátek ani konec, připomíná nám opět věčný život.

Vánoční dárky

Naši předkové byli co se týče nadílky daleko skromnější. Dárky totiž měly původně symbolický význam. Lidé věřili v jejich magickou moc. Proto byly dárky obvykle každý rok stejné. Děti a mladí lidé dostávali červená jablíčka pro zdraví, sílu a dlouhověkost, ořechy přinášely moudrost a zralost a sladké perníky měly zajistit radost a slasti mládí. Mládenci a dívky dostávali obvykle nějakou ozdobu, aby jim vykouzlila štěstí a bohatství. Děti starší dvanácti let dostávaly každý rok stříbrnou nebo zlatou minci, která se o půlnoci uschovala.

Štědrovečerní večeře

Po celý Štědrý den se drží půst. Podle tradice, kdo se postí až do večera, uvidí zlaté prasátko. Během půstu byla povolena jenom čočková polévka, neboť čočka měla zajistit příliv peněz v následujícím roce.

Štědrovečerní večeře mohla začít až s východem první hvězdy na obloze. Stůl by při večeři obmotán řetězem, který měl držet rodinu pohromadě.Na jednotlivé rohy stolu se dávaly tyto věci – pecen chleba na jeden roh, aby rodina měla vždy co do úst, peníze na druhý roh, na třetí roh ošatka, na které bylo trochu od všeho, co se podařilo rodině vypěstovat na poli a na čtvrtý roh se dávala miska se zbytky pro slepice a další domácí zvířata. Na stole byl prostřen jeden talíř navíc pro náhodného tuláka. Od stolu nikdo nesměl během večeře odejít protože podle tradice by další vánoce ke stolu neusedl. Tradiční večeře začínala po modlitbě, a to symbolickým kouskem chleba nebo trochou hrachu, případně oplatkou s medem česnekem, která měla mít ochrannou moc. Dalším chodem bývala polévka, převážně z luštěnin, hub, až později bývala rybí. Hlavním chodem pak nebyla ryba, ale nejčastěji to byl vánoční kuba neboli vánoční hubník, což je zapečený nákyp připravený z krup a hub. Maso se na Štědrý večer nejedlo. To vycházelo z církevního zákazu. Lidé si proto často dělali masovou hostinu již den před Štědrým dnem, a to zejména na Moravě. Stejně tak se nesměl podávat alkohol.

Dnes je tradičním štědrovečerním jídlem rybí nebo luštěninová polévka, smažený kapr, bramborový salát, vánočka a vánoční cukroví.

Vánoční tradice

Štědrovečerní věštění
Součástí štědrovečerní večeře je věštění budoucnosti. Nejčastějším bylo **rozkrajování jablek**, objevila-li se hvězdička, znamenala štěstí, ale pokud křížek, znamenal smrt. Další možností, jak nahlédnout do budoucnosti bylo **lití olova.** Rozpálené olovo se nalilo do studené vody a z tvarů pak všichni odhadovali, co se jim v následujícím roce přihodí.

Jmelí
Jednou z „vánočních rostlin“ je jmelí. Lidé si jeho zelené, postříbřené nebo pozlacené větvičky uvazují nejčastěji na lustr či nad dveře. Věsí si to proto, že když ženu pod jmelím políbí její vyvolený, jejich láska bude věčná.

Lodičky
Zvyk, který upoutá nejen každé dítě, je pouštění lodiček ze skořápky do vodě. Příprava těchto lodiček je velmi snadná, potřebujete pouze vlašský ořech a vosk či drobnou svíčku. Skořápku se zapálenou svíčkou necháme plout většinou v misce s vodou. Každý člen rodiny má jednu lodičku. Tato tradice znázorňuje, zda se rodina bude držet pospolu či ne.

VÁNOCE V CIZÍCH ZEMÍCH

Francie

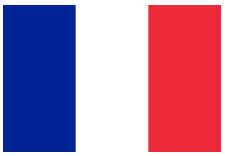

Ve Francii rozdává dárky "**Pere Noël**". Ten dárky dává většinou ke krbu nebo kamnům. K večeři se jí krocan plněný kaštanovou nádivkou či lanýžovou pastou.

Anglie

Vánoční svátky zde začínají rozsvícením adventní jedle jedním z členů královské rodiny na londýnském Trafalgar Square. Večeří se pečený krocan s ořechovou nádivkou a pudink z rozinek, oříšků, kandovaného ovoce a dalších ingrediencí. Poté se zpívají koledy nebo hrají různé hry. Druhý den ráno děti rozbalují dárky, které jim přinesl **Father Christmas**.

Finsko

Zde patří k adventním tradicím kromě zpívání koled a hraní her například podvečerní bohoslužby, návštěva hřbitova a zapálení svíčky zesnulým nebo společná návštěva sauny. Tradičním jídlem je ryba podávaná s obloženou mísou, slanečky, domácím sýrem nebo houbovým salátem. Po večeři rozdává dárky **Joulu Pukki**, kterému pomáhají pidimužíci. Říká se, že když některé děti zlobí, pidimužíci je odnesou do svého ledového království.

Španělsko

Ve Španělsku se večeře podává kolem desáté hodiny a patří k ní hlavně ovčí a kozí speciality. Po večeři dostanou děti dárky a nejmladší člen rodiny položí do jesliček rodinného betlému **Ježíška.** Poté se jde na půlnoční mši.

Chile

V Chile rozdává dárky "**El Viejo Pascuero".** Večeře se v Chile podává v devět hodin večer. Podává se například pečená krůta s kaštany, majonézový salát s bramborami, avokádový salát s celerem nebo salát se zelím a jablky.

USA

K večeři v USA patří nadívaná krůta, ke které se často podává bramborová kaše, vařená kukuřice nebo pečivo. Večer nechávají děti u vánočního stromečku nějaké sušenky jako pozornost pro **Santu Clause**, který jim v noci donese dárky. Druhý den ráno se dárky rozbalují a schází se celá rodina.

Vánoční zajímavosti

Nejvyšší vánoční strom

Nejvyšší vánoční stromek v historii byl v prosinci 1950 vystaven v obchodním centru Northgate Shopping Center v Seattlu. Nazdobená douglaska tisolistá měřila 67,36 metru.

Čokoládové figurky na stromečku

Tohle je trošku taková perlička, protože se jedná o ryze českou záležitost. Malé čokoládové figurky zabalené v barevném alobalu jsou výplodem naší, české, nápaditosti.

Santa Claus

V USA se uživí kolem 20 000 profesionálních Santa Clausů, kteří pravidelně absolvují školení, aby si i přes tlak okolí zachovali veselé vystupování. Santové jsou rovněž školeni, aby si nebrali od rodičů peníze před zraky dětí a aby se vyhnuli konzumaci česneku nebo cibule.

V USA jsou tři obce pojmenované Santa Claus: v Arizoně, Georgii a v Indianě. Na Aljašce navíc leží městečko North Pole (Severní pól).

Největší vánočka na světě

Nadáváte při pečení vánočky? Není těsto dostatečně vláčné, kypré, voňavé nebo křehké? Představte si, kdybyste dostali zakázku na vyrobení největší vánočky na světě, která by měla vážit neuvěřitelných 2502,4 kg. Takovou vánočku upekli v roce 2000 v Kanadě a na délku měřila neuvěřitelných 21,95 metrů. A jak tato rekordní vánočka dopadla? Pochutnalo si na ní 3 500 dobrovolníků.

Nejdelší česká prskavka

Nesmí na Štědrý den chybět ve vaší vánoční výbavě prskavky? A vybíráte vždycky ty největší? Zřejmě nejdelší radost ze zlatavých světýlek měli zaměstnanci Dílny Ostrava, kteří vytvořili 250cm dlouhou prskavku s průměrem 1,4 cm. Tato prskavka vydržela prskat téměř 18 minut!

TIPY NA VÁNOČNÍ FILMY

1. Grinch

Tato Vánoční komedie se stala oblíbenou po celém světě.
Celý příběh je o Grinchovi (zelené „příšerce“) který zanevřel na Vánoce.
Malá holčička Cindy Lou se ho snaží vrátit k oslavám Vánoc.
Grinch ale plánuje, jak celé Vánoce ukradne.

2. Velká vánoční jízda

Jsou Vánoce a Santa Claus má opět plné ruce práce, s pomocí armády skřítků a svého staršího syna Steva musí během jediné noci doručit dárky dětem z celého světa. Zatímco Steve zkušeně velí celé operaci a koordinuje činnost skřítků, jeho mladší bratr Arthur pokazí, co se dá. Systém doručování dárků ovšem není neomylný, a tak hrozí, že jedno z dětí zůstane na Vánoce bez dárku. Dobrosrdečný nešika Arthur zapřahá soby a usedá do dědečkových starých saní, aby do východu slunce doručil opomenutý dárek. Tato animovaná komedie se během pár let dostala do žebříčku nejlepších.

3. Anděl Páně

Tuto oblíbenou českou pohádku zná snad každý. Vypraví o andělovi jménem Petronel, který je za trest poslán na pozemský svět, aby napravil jediného hříšníka, jinak na Štědrý den skončí jako padlý anděl v pekle. Vyděšený Petronel, proměněný v žebráka, odchází mezi smrtelníky, o jejichž životě nemá ani potuchy. Průvodcem je čert Uriáš. Petronel bloudí zasněženým krajem a pokouší se najít si svého hříšníka, kterému by napravil hlavu.

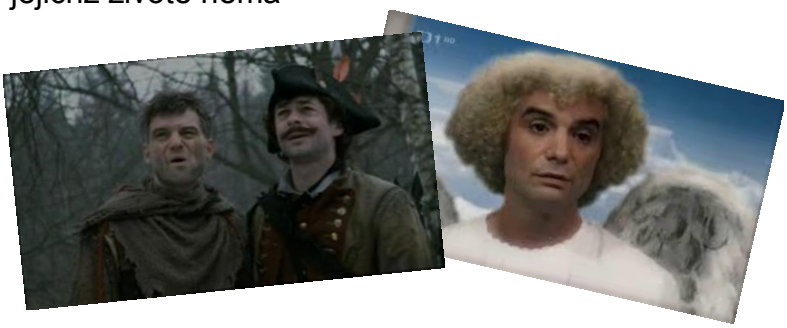

4. Vánoce naruby

Manželé Krankovi se rozhodli neslavit Vánoce. Jejich rozhodnutí bojkotovat tradice, ale obrátilo naruby celé okolí. Jejich dcera Blair se totiž na Štědrý den ozývá a k večeři chystá přivést i nečekaného hosta, svého nového snoubence. Krankovi mají pouhých 12 hodin, aby se jim podařila uspořádat společně se svými sousedy oslava, kterou pořádají každý rok.

Vánoční vtipy a vtípky

Tchýně slíbila, že půjde domů po rozbalení dárků, tak jsme je rozbalili hned po snídani.

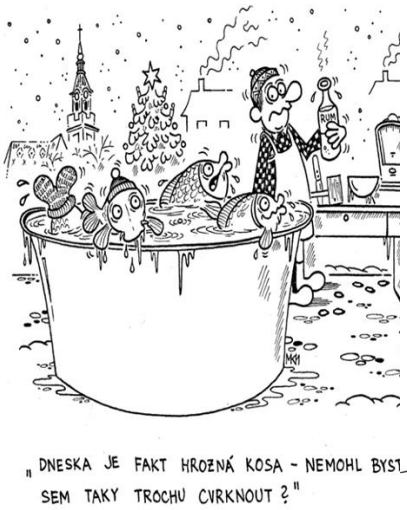

V rámci vánoční akce jsme vám pustili do zásuvek 220 voltů + 100 voltů zdarma.

Vánoční hádanky

Doplňte tyto koledy do křížovky:

1. Pásli ovce ……
2. My tři …….
3. …… se Kristus Pán
4. Štěstí, zdraví, ….. svatý
5. Veselé ……
6. Byla ……. byla ušlapaná

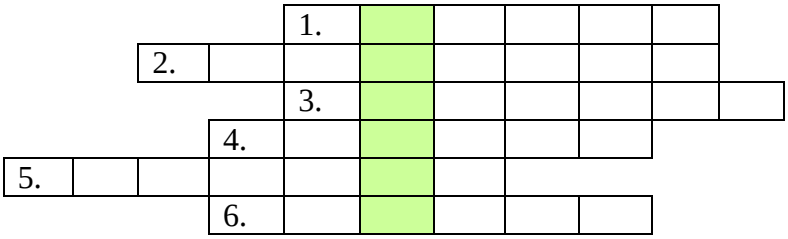

Tajenka je : Veselé ……

Osmisměrka:

S	T	R	O	M	E	K	D
K	P	O	Y	B	G	H	Á
O	O	L	K	E	E	F	R
D	M	N	D	R	P	A	K
C	X	I	Á	Y	I	U	Y
O	L	Č	H	K	J	Q	B
Z	L	K	O	L	E	D	Y
P	I	Y	P	M	O	D	L

Najdete tu tyhle slova: STROMEK, DÁRKY, KAPR, KOLEDY A POHÁDKY

Vánoční anketa

Jaká je předvánoční anketa? To je přece jasné – o dárcích a o nejrozšířenější vánoční tradici, což je štědrovečerní večeře.

Položili jsme otázky: Co si přeješ k Vánocům? Jaké jídlo se jí ve vaší rodině na štědrý večer?

1. třída

Adam Coufal 1. Přeji si autobus.
2. Jíme kapra.

Lukáš Čaněk 1. Přeji si stolní hokej.
2. U nás máme kapra.

2. třída

Dominik Tručka 1. Přeji si stavebnici lego.
2. Jíme kapra.

Josef Stix 1. Přeji si vrtulník.
2. U nás si dáváme kapra nebo řízek.

3. třída

Radim Weber 1. Přeji si tablet.
2. Smaženého kapra.

Jakub Pekárek 1. Přeji si nové kolo.
2. Tradičního kapra se salátem.

4. třída

M.A. Kocandová 1. Přeji si knihu.
2. Já jím řízek.

Martin Boreš 1. Přeji si mobil.
2. My jíme na večeři kapra.

5. třída

Jakub Grasgruber 1. Přeji si počítač.
2. Máme na výběr mezi řízky a kaprem, já si dávám kapra.

A. Grasgruberová 1. Přeji si počítač.
2. Já jím řízek.

1. Z

Karolína Černá 1. Přeji si mobil.
2. Smažený řízek.

Antonín Bednář 1. Přeji si robota.
2. K večeři máme řízky a brambory.

6. třída

Daniel Vespalec 1. Přeji si skiny do CS:GO.
2. Salát a řízky.

Natálie Nováčková 1. Přeji si plazmovou lampu.
2. Já dávám přednost řízku před kaprem.

7. třída

Denis Bartoník 1. Přeji si mobil.
2. Máme tradiční večeři.

8. třída

David Horák 1.Přeji si mobil.
2. Rybí polévku, salát, kapra.

Zuzana Brňáková 1. Přeji si knihu.
2. Tradičního smaženého kapra.

9. třída

Martin Želev 1. Přeji si mobil.
2. Máme kapra.

Gábina Oláhová 1. Přeji si oblečení.
2. Máme na výběr a já si dávám řízek.

P.u.M. Ostrovský 1. Přeji si světový mír. 2. Jíme rybí polévku a kapra se salátem.

P.u.Lenka Králová 1. Přeji si, aby byly děti hodné. 2. Jíme zelňačku a pečeného lososa se salátem.

P.ř.Lenka Hodaňová 1. Přeji si pohodu klid a zdraví. 2. Jíme kapra se salátem.

Dopis Ježíškovi

Milý Ježíšku,

po celý rok jsem se snažila být hodná. Doma jsem pomáhala mamince a tatínkovi. Chodím poctivě do kostela a taky jsem donesla hračky pro děti z dětského domova.
Moc bych si přála modelínu Fimo Kids, Dobble, elektronickou stavebnici Boffin, 3D Magic základní sadu a oblečení.
Předem děkuji za dárky a prosím nezapomeň na chudé děti!

Zdraví Tě.

Hana Havelková

V Moravském Krumlově 7.12. 2016

Dopis o Vánocích

Milý Edoardo,

jak se máš? Já nedočkavě, protože se blíží Vánoce.
Já ty naše Vánoce prostě miluju! S rodiči si přejeme, aby to nikdy neskončilo. Vánoce jsou svátek, který naši rodinu sblíží ze všech svátků nejlépe. Nejvíc ze všeho si přeji, aby celá naše rodina byla pohromadě.
Když je Štědrý den, tak si z oříšků (které jsme nasbírali na podzim) uděláme lodičky, pustíme je po vodě ve velké míse a závodíme s nimi. Vždycky si místo tradičního českého jídla, což je smažený kapr, vybírám kuřecí řízek, protože se bojím, že pojedu na pohotovost s kostí v krku.
Přestože už dávno vím, že Ježíšek neexistuje, dá se říct, že na něj pořád věřím. Je to zkrátka symbol našich Vánoc…
Těším se, až mi napíšeš, jak slavíte Vánoce u vás.

Čau, Terka

14.12. 2016

Co to cinká, co to voní ? Kouzlo Vánoc jako loni.
Tichá chvíle k zastavení, závan štěstí, nad nějž není.

Autoři vánočního speciálu: kolektiv 8. třídy